

جهانی و یا محلی؟

در خصوص مؤسسه‌های حسابداری، بستگی دارد!

✍ ترجمه: هادی مشهدی قره‌قیه

F. Norris

اکنون عصر مؤسسه‌های جهانی است، چه در بخش مالی و چه در صنعت. دفتر مرکزی شرکت‌هایی همانند **تویوتا** (Toyota) و **یا سیتی‌گروپ** (Citigroup) ممکن است در یک شهرستان باشند؛ ولی در سراسر دنیا فعالیت داشته باشند و به همین ترتیب، سرمایه را از نقاط گسترده‌ای جذب کنند. وقتی سیتی‌گروپ دچار مشکلاتی شد به ابوظبی روی آورد. اما بحث ما درباره حسابداری است.

در نگاه اول، چنین به نظر می‌رسد که تعداد انگشت‌شماری مؤسسه حسابداری جهانی وجود دارد؛ چهار مؤسسه بزرگ و چند مؤسسه دیگر، اما واقعیت این نیست.

هر یک از این مؤسسه‌ها به شکل رسمی و به صورت مجموعه‌ای از مؤسسه‌های عضو و در قالب مشارکت سازمان یافته‌اند. هر یک از آنها به سرمایه شرکای خود متکی است؛ نه به سرمایه اشخاص غیرحسابدار. درحالی که ممکن است خود را در بازار به عنوان سازمانی متحد با قابلیت‌های جهانی نشان دهند، اما اگر کسی از قصور حسابرسی شکایت کند، با چهره بسیار

متفاوتی روبه‌رو می‌شود.

دیگر این که این مؤسسه‌ها مسئولیت خود را در قبال هرگونه عمل انجام‌شده به‌وسیله مؤسسه‌هایی با نام مشابه در دیگر کشورها، انکار می‌کنند. درست مثل شرکت تویوتای ژاپن که اصرار دارد ماشین مدل کرولائی ساخته‌شده در کالیفرنیا، هیچ ربطی به او ندارد.

مؤسسه‌های حسابداری برای محدود کردن مسئولیت خود، این کار را تا حد زیادی انجام می‌دهند. حسابرسی بد ممکن است حق الزحمه‌ای کمتر از یک میلیون دلار عاید سازد ولی نیم میلیارد دلار بدهی به بار بیاورد. شرکای مؤسسه در یک کشور، هیچ تمایلی برای شراکت در بدهیهای مؤسسه‌های شرکای امریکایی یا برزیلی ندارند.

اما این موضوع باید تغییر کند. برخی از دادگاه‌ها، موانع قانونی را از سر راه برداشته‌اند و به‌همین ترتیب، مؤسسه‌های حسابرسی بزرگ ضروری می‌بینند که بر مؤسسه‌های وابسته، کنترل اعمال کنند و هماهنگی بین‌المللی با آنها را بیشتر کنند. مؤسسه‌های حسابداری باید مطمئن شوند که روشهای حسابداری بین‌المللی، همان‌گونه در لندن تفسیر می‌شوند که در فرانکفورت و توکیو؛ بدون توجه به این که چه تعداد مؤسسه مستقل و مجزا از نظر حقوقی در این تفسیرها شرکت دارند.

در یک پرونده حقوقی، وکیل **مؤسسه بین‌المللی بی‌دی‌او** (BDO International)، که نهاد هماهنگ‌کننده شبکه بین‌المللی مؤسسه‌های بی‌دی‌او به‌شمار می‌رود، توانست قاضی را متقاعد کند که حکم بدهد مؤسسه بین‌المللی واقع در هلند مسئولیتی در قبال حسابرسی نامطلوب انجام‌شده به‌وسیله مؤسسه بی‌دی‌او سیدمن (وابسته به بی‌دی‌او) واقع در امریکا ندارد. مؤسسه بی‌دی‌او سیدمن در دادگاه شکست

خورد و به پرداخت ۵۲۱ میلیون دلار غرامت محکوم شد.

در جلسه دفاع در دادگاه استیناف، وکیل مؤسسه بین‌المللی بی‌دی‌او، ادعاهای صاحبکار خود مبنی بر اعمال مدیریت دقیق و کنترل بر مؤسسه‌های وابسته به آن مؤسسه را «تبلیغات پر سروصدا» و غیرواقعی خواند و رد کرد. اما قضات دادگاه استیناف تحت تأثیر این موضوع قرار نگرفتند و در جلسه هفته بعدی حکم دادند که هیئت‌منصفه باید بررسی کند که آیا مؤسسه بی‌دی‌او سیدمن به نمایندگی از شرکت بین‌المللی بی‌دی‌او حسابرسی را انجام داده است یا خیر؛ این موضوع، شرکت بین‌المللی بی‌دی‌او را در برابر حسابرسی نامطلوب، مسئول خواهد ساخت.

مشخص نیست حتی در صورتی که مؤسسه بین‌المللی بی‌دی‌او در نهایت در این دعوی شکست بخورد، از کجا پول برای پرداخت خسارت فراهم خواهد ساخت (یکی از کارمندان ارشد مؤسسه شهادت داد که آن مؤسسه فقط ۱۰ نفر کارمند دارد)؟ اما شاکیان امیدوارند که بتوانند طلب خود را از دیگر مؤسسه‌های وابسته به بی‌دی‌او بگیرند.

در نهایت، ممکن است نیاز به سرمایه، مؤسسه‌های حسابداری را مجبور به یافتن راه‌هایی برای تغییر مقررات محلی کند؛ همانند کاری که یک نسل پیش، مؤسسه‌های مستقر در **وال استریت** (Wall Street) انجام دادند و با ایجاد شرکت سهامی و فروش سهام به سرمایه‌گذاران، سرمایه را از طیف گسترده‌ای از منابع به‌دست آوردند.

مدیر اجرایی شورای گزارشگری مالی، مرجع تدوین مقررات حسابداری بریتانیا، پیشنهاد کرده که برای اطمینان از کافی بودن تعداد رقبا، چنین تغییری ممکن است لازم

تمامی مؤسسه‌های حسابداری از این موضوع واهمه دارند که یک رأی حقوقی سنگین می‌تواند برایشان بسیار مهلک بوده و ممکن است تلاشی غیرسازنده برای منزوی ساختن مؤسسه‌های ملی به‌صورت قانونی باشد

نقش داشتند، زندانی شدند و بانک از مؤسسه بی‌دی‌او سیدمن و مؤسسه بین‌المللی بی‌دی‌او شکایت کرد.

وکیل بانک بین‌المللی اسپریتو سانتو می‌گوید آنها در دنیا تبلیغ می‌کنند که: "ما یک مؤسسه هستیم، ما دارای کنترل کیفی دقیق هستیم." سپس هنگامی که از آنها شکایت می‌شود، آنها می‌گویند: "نه، ما همه مؤسسه‌های جدا از هم هستیم و هیچ ربطی به یکدیگر نداریم."

حکم دادگاه تجدید نظر، به تبلیغات گزارش‌های سالانه مؤسسه بی‌دی‌او استناد می‌کند که در آن "کنترل کیفی دقیق" مؤسسه‌های عضو، از جمله مؤسسه بی‌دی‌او سیدمن تبلیغ می‌شود.

این نوع کنترل در واقع ممکن است در دنیای یکپارچه‌ای که در آن زندگی می‌کنیم، برای مؤسسه‌های فعال در سراسر قاره‌ها، مورد نیاز باشد؛ اما مؤسسه‌هایی که در واقع چنین کنترلی دارند، باید سرمایه‌ای بسیار بیشتر از سرمایه هر شرکت محلی داشته باشند، هم برای تحمل نتایج اشتباه‌ها و هم برای اعمال کنترل و کاهش اشتباه‌ها.

برای به انجام رساندن چنین رویکردی، احتمال دارد که بازنگری در قوانینی ضروری باشد که در حال حاضر می‌گویند مؤسسه‌های حسابرسی باید از سوی خود حساب‌رسان و حساب‌رسان بومی در محل کنترل شوند. هیچ قانون مشابهی وجود ندارد که بگوید شما برای مالکیت در سهام یک بانک، خود باید بانکدار باشید و یا برای تحصیل سهام یک شرکت خودروسازی، باید مهندس باشید. اما قوانینی وجود دارد که این نوع شرکتها به هیئت‌مدیره‌ای نیاز دارند که مستقل از مدیریت باشند.

زمانی فرا خواهد رسید که مؤسسه‌های حسابداری بزرگ بین‌المللی باید همانند شرکتهای بزرگی که خود آنها را حسابرسی می‌کنند، اداره شوند.

منبع:

Norris F., *Global or Local? For Accounting Firms, It All Depends*, the New York Times, March 14, 2008

باشد؛ زیرا از زمان فروپاشی مؤسسه حسابرسی **آرتور اندرسن** (Arthur Andersen)، تعداد مؤسسه‌های حسابرسی بزرگ از ۵ مؤسسه بزرگ به ۴ مؤسسه تقلیل یافته و این مایه نگرانی در بسیاری از کشورها شده است. وی در مصاحبه‌ای اظهار داشت که: "جذب سرمایه خارجی این امکان را فراهم می‌کند که رقیب جدیدی در مقیاس بزرگ در صنعت حسابرسی وارد شود و یا نرخ رشد برخی از مؤسسه‌های کوچک موجود را تسریع کند." با توجه به این موضوع، مقررات‌گذاران از اقدام بیش از حد سختگیرانه در برابر هر یک از مؤسسه‌های بازمانده هراس دارند. یکی از دلایلی که وزارت دادگستری از دنبال کردن محکومیت مؤسسه **کی‌پی‌ام‌جی** (KPMG) در خصوص دامن زدن به پوشش مالیاتی خودداری می‌کند، نگرانی از این است که چنین حرکتی می‌تواند منجر به از بین رفتن آن مؤسسه شود.

تمامی مؤسسه‌های حسابداری از این موضوع واهمه دارند که یک رأی حقوقی سنگین می‌تواند برایشان بسیار مهلک بوده و ممکن است تلاشی غیرسازنده برای منزوی ساختن مؤسسه‌های ملی به صورت قانونی باشد و باعث ازدست رفتن سرمایه و آسیب‌پذیری آنها شود. اگر آن مؤسسه‌ها احساس کنند در معرض آسیب هستند، بیشتر وسوسه خواهند شد که در مورد پرونده‌های حقوقی مصالحه کنند؛ حتی اگر شانس برنده‌شدن در آنها را داشته باشند، که این به‌خودی‌خود می‌تواند هزینه‌ها را افزایش دهد.

گسترده‌ترین مؤسسه بی‌دی‌او به بزرگی چهار مؤسسه حسابرسی بزرگ نیست؛ ولی در سراسر دنیا در حال گسترش است. پرونده‌ای که این مؤسسه را تهدید می‌کند، از آنجا نشأت گرفت که یک بانک پرتغالی به نام **بانک بین‌المللی اسپریتو سانتو** (Banco Espirito Santo International) به شرکتی در فلوریدا تسهیلاتی به مبلغ ۱۷۰ میلیون دلار اعطا کرده بود که صورتهای مالی حسابرسی‌شده‌اش ۲۲۵ میلیون دلار حسابهای دریافتنی نشان می‌داد. بعدها مشخص شد مبلغ واقعی این مطالبه‌ها ۵ میلیون دلار بوده و این تقلب برای چندین سال ادامه داشت. برخی از افرادی که در این تقلب